

«Λόγοι δημοσιεύονται»
Εύχαριστιακοί και περιστασιακοί λόγοι
1995-2015

Γ΄

Ἐπικήδειοι καὶ ἐπιμνημόσυνοι λόγοι

1. Ὁ μακαριστός Ἐδέσσης Καλλίνικος*

Ἰδιαίτερη συγκίνηση αἰσθάνθηκα σήμερα πού λειτουργήσα στὸν Ἱερό αὐτό Ναό τῆς Ἁγίας Σκέπης, μέ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως εἰκοσαετίας ἀπὸ τὴν κοίμησιν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κυροῦ Καλλινίκου, πατρός καὶ Ἐπισκόπου ἡμῶν. Καί ἡ συγκίνηση αὐτὴ συνδέεται μέ τό ὅτι στὸν Ἱερό αὐτό Ναό ἔγινε ἡ ἐνθρόνισή του πρὶν 37 χρόνια, σέ αὐτόν τόν Ἱερό Ναό ἔγιναν ἀρχιερατικές θεῖες Λειτουργίες, πολλές χειροτονίες, ὅπως καὶ οἱ δικές μου εἰς Διάκονον καὶ Πρεσβύτερον, καὶ σέ αὐτόν τόν Ἱερό Ναό ἐψάλη ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία του ἐν μέσῳ πενθοφορούσης Ἐκκλησίας.

Εὐχαριστῶ τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ τόσο γιὰ τίς ἐκδηλώσεις αὐτές πού διοργάνωσε, μέ τὴν συμπλήρωση τῆς εἰκοσαετίας ἀπὸ τὴν κοίμησή του, ὅσο καὶ γιὰ τὴν τιμὴ πού μοῦ ἔκανε νά ἐκφωνήσω τό κήρυγμα κατὰ τὴν λειτουργικὴ καὶ εὐχαριστιακὴ αὐτὴ σύναξη.

Σκεπτόμενος τό τί θά μπορούσα νά πῶ γιὰ τόν μακαριστό Μητροπολίτη, ὕστερα ἀπὸ τὰ ὅσα εἶπαμε κατὰ τὴν χθε-

* Κήρυγμα κατὰ τὴν ἐπέτειο τῆς εἰκοσαετίας ἀπὸ τῆς κοιμήσεως τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἐδέσσης κυροῦ Καλλινίκου, στὸν Ἱερό Ναό τῆς Ἁγίας Σκέπης Ἐδέσσης, στίς 26-9-2004

σινή Ἡμερίδα, ἐνθυμήθηκα τρία χωρία τῆς Ἀγίας Γραφῆς τὰ ὅποια ἐπανελάμβανε συχνά ὁ ἀείμνηστος καί τρόπον τινά ἀποτελοῦν τήν πεμπτουςία τῆς ζωῆς του, εἶναι ἡ περίληψη τῆς ὅλης του ἀναστροφῆς.

Τό πρῶτο χωρίο πού μνημόνευε συχνά προέρχεται ἀπό τήν Α΄ Καθολική Ἐπιστολή τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου: «Ὁ κόσμος παράγεται καί ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει εἰς τόν αἰῶνα» (Α΄ Ἰω. β΄, 17).

Ὁ κόσμος παρέρχεται, γιατί δημιουργήθηκε ἐκ μή ὑπαρχούσης ὕλης καί ἐπομένως εἶναι κτιστός. Ὡς κτιστός ὁ κόσμος ἔχει ἀρχή, φθορά καί τέλος, ἐπομένως παρέρχεται καί δέν μένει στόν αἰῶνα. Τό ἀντίθετο συμβαίνει μέ τό ἄκτιστο, πού εἶναι ὁ Θεός, ἀφοῦ τό ἄκτιστο δέν ἔχει ἀρχή, δέν διακατέχεται ἀπό τήν φθορά, δέν ἔχει τέλος. Τό θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἄκτιστη ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, γι' αὐτό καί ἐκεῖνος πού τηρεῖ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ διαπνέεται ἀπό αὐτό καί μένει στόν αἰῶνα.

Ὁ μή ποιῶν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καθίσταται ἐχθρός τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ὁ ποιῶν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ ἀλλοιοῦται καί μεταμορφώνεται, ἀφοῦ, πράττοντας τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀπό ἐχθρός τοῦ Θεοῦ, μεταβάλλεται διαδοχικά καί ἐξελικτικά σέ δούλο, σέ μισθωτό καί σέ υἱό, ὅποτε καθίσταται φίλος τοῦ Χριστοῦ καί μένει στόν αἰῶνα, μετέχει τῆς ἀκτίστου θεοποιῶς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἀείμνηστος ζοῦσε τήν ματαιότητα τοῦ κόσμου καί προσπαθοῦσε νά τηρῇ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, μεταμορφούμενος συνεχῶς ἀπό δόξης σέ δόξα.

Τό δεύτερο χωρίο πού χρησιμοποιοῦσε συχνά ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης προέρχεται ἀπό τήν πρός Κολοσσαεῖς ἐπιστολή τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καί εἶναι: «Ὅταν ὁ Χριστός φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καί ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερω-

θήσεσθε ἐν δόξῃ» (Κολ. γ', 4).

Τό χωρίο αὐτό τό ἐπανελάμβανε μιὰ ὀλόκληρη ἡμέρα στό Νοσοκομεῖο τοῦ Λονδίνου, ὅταν ξύπνησε ἀπό τό βαθύτατο κῶμα στό ὁποῖο εἶχε περιπέσει καί βρέθηκε στά πρόθυρα τοῦ θανάτου. Καί αὐτό τό γεγονός ἔχει μεγάλη σημασία.

Στό χωρίο αὐτό ὁ Χριστός ἀποκαλεῖται ἡ «ζωή ἡμῶν». Ὁ Χριστός δέν εἶναι μιὰ ἰδέα, οὔτε ἡ ἀξία τῶν ἀξιῶν, ἀλλά ἡ ζωή μας, ἀφοῦ Αὐτός νίκησε τόν θάνατο, τήν ἀμαρτία καί τόν διάβολο. Ἡ φανέρωση τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ἀποκάλυψή Του. Καί ὁ Χριστός ἀποκαλύπτεται διαδοχικά στόν ἄνθρωπο. Στούς Προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀποκαλύπτεται ὡς ἄσαρκος Λόγος· στούς Ἀποστόλους τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀποκαλύπτεται ἐν τῇ σαρκί Αὐτοῦ· στήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας φανεροῦται στά Μυστήρια διὰ τῆς καθαρτικῆς, φωτιστικῆς καί θεοποιοῦ ἐνεργείας Του· καί στήν μέλλουσα ἔλευσή Του θά ἐμφανισθῇ μέ ὅλη τήν δόξα καί μεγαλοπρέπειά Του.

Ὁ Χριστός κατά τήν φανέρωσή Του καί ἰδιαιτέρως κατά τήν θεοπτία, πού ἔχουν οἱ ἅγιοι, προσφέρει ζωή στόν ἄνθρωπο, καί ἔτσι ὁ δεχόμενος αὐτήν τήν ἀποκάλυψη θεοῦται, δοξάζεται. Αὐτό σημαίνει τό «φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ». Πρόκειται γιά τήν θέωση τοῦ ἀνθρώπου, τήν μέθεξή τῆς ἀκτίστου Χάριτος καί δόξης τοῦ Θεοῦ, τόν δοξασμό.

Ὁ μακαριστός Καλλίνικος ζοῦσε ὅλο αὐτό τό περιεχόμενο τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ αὐτοῦ χωρίου, ἀγαποῦσε τόν Χριστό, μετεῖχε κατά διαφόρους βαθμούς τῆς ἀκτίστου Χάριτος Αὐτοῦ καί ἀνέμενε τήν μεγάλη δόξα τοῦ Χριστοῦ κατά τήν Δευτέρα Του Παρουσία. Γι' αὐτό καί στήν Διαθήκη του ὄριζε νά γραφῇ ἐπάνω στόν τάφο του τό «Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν».

Τό τρίτο χωρίο πού ἐπανελάμβανε συχνά στήν ζωή του ἦταν τό αἴτημα τῆς Κυριακῆς προσευχῆς πού μᾶς δίδαξε ὁ Χριστός: «Γενηθήτω τό θέλημά σου» (Ματθ. ς', 10). Τό

ἔλεγε συχνά σέ ὅλη του τήν ζωή, ἰδιαιτέρως ὁμως κατά τήν διάρκεια τῆς ὀδυνηρᾶς ἀσθενείας του, καί μάλιστα πρός τό τέλος τῆς ζωῆς του, σέ δύσκολες καταστάσεις. Συνεχῶς γιά ἡμέρες ἐπανελάμβανε τό «γεννηθήτω τό θέλημά σου». Στήν οὐσία αὐτό τό αἴτημα ἦταν τίς ἡμέρες ἐκεῖνες τά λόγια τῆς ἀδιαλείπτου προσευχῆς του.

Οὐσιαστικά αὐτό τό χωρίο δηλώνει τήν τελεία ὑπακοή τοῦ Χριστοῦ στόν Πατέρα-Θεό, «μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυροῦ», δηλώνει τήν ἄκρα κένωση Του. Γι' αὐτό καί ὁ Χριστός στήν Γεθσημανῆ καί κατά τήν σταυρική Του θυσία παραδόθηκε πλήρως στόν Θεό Πατέρα λέγοντας: «Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τό ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ» (Ματθ. κς', 39). Τό «γεννηθήτω τό θέλημά σου» εἶναι ἡ ἄκρα τοῦ Χριστοῦ ταπείνωση, ἡ ἐν τῷ Σταυρῷ θεία ἀκένωτη κένωσή Του καί ἡ κάθοδος Του στόν Ἄδη.

Αὐτό μέ προσαρμογές καί ἀναλογικῶς ἔζησε καί ὁ μακαριστός Μητροπολίτης. Ζοῦσε τήν ἄκρα κένωση τῆς ἀσθενείας του καί τῆς προσφορᾶς του στόν Θεό. Ζοῦσε τήν κένωση προσευχόμενος καί προσευχόμενος εὐρισκόμενος σέ βαθειά κένωση.

Τά τρία αὐτά χωρία ἐκφράζουν τήν ὅλη του ζωή. Ὁ μακαριστός ξεκινοῦσε ἀπό τήν ματαιότητα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων καί τῆς βιολογικῆς ζωῆς, ὅποτε τηροῦσε τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, βίωνε τό μυστήριο τῆς φανερώσεως τοῦ Θεοῦ, κατά ποικίλους βαθμούς, καί ἀνέμενε τήν μεγαλύτερη φανέρωσή Του, καί γι' αὐτό παραδόθηκε πλήρως στό θέλημα Του, στίς ἀνεξερεύνητες βουλές Του.

Τελειώνοντας αὐτήν τήν σύντομη ἀναφορά στήν μορφή τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου μας Καλλινίκου ἐνθυμοῦμαι ἓνα χωρίο τοῦ Γεροντικοῦ. Ἕνας ἀσκητής ἔλεγε: «Δέν εἶμαι

καλός μοναχός, αλλά γνώρισα έναν καλό μοναχό». Τό ίδιο μπορώ και εγώ να επαναλάβω. «Δέν είμαι καλός Ἐπίσκοπος, αλλά γνώρισα έναν ἅγιο Ἐπίσκοπο». Ἐζήσα κοντά του στό οἶκημα τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μητροπόλεως δεκαπέντε χρόνια και εἶδα ἀπό κοντά τήν ποιμαντική του ἀγωνία και τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἀντιμετώπιζε τά προβλήματα. Ἐζήσα κοντά στό κρεβάτι τοῦ πόνου του και τῆς κενώσεώς του. Καί ἀξιώθηκα τήν ὥρα πού παρέδιδε τό πνεῦμα του να θρίσκομαι ἐκεῖ προσευχόμενος για να ἔχη καλή ἀπολογία στό φοβερό θῆμα τοῦ Χριστοῦ. Καί τέλος τοῦ ἔκλεισα τά μάτια, ὅπως ἀκριβῶς ὁ ἴδιος τό εἶχε προβλέψει, λέγοντάς μου κάποτε: «Ἐσύ, παιδί μου, θά μοῦ κλείσης τά μάτια». Βεβαίως δέν χρειάστηκε να τοῦ κλείσω τά μάτια πραγματικά, γιατί τά ἔκλεισε ὁ ἴδιος, ἐπειδή ἔσβησε σάν ἕνα κεράκι, αλλά ἔκανα αὐτήν τήν τυπική κίνηση.

Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ὁ μακαριστός Μητροπολίτης μας διαφύλαξε τήν παρακαταθήκη τῆς πίστεως, πού εἶναι Αὐτός ὁ Ἰδιος ὁ Χριστός. Διαφύλαξε τήν δωρεά πού ἔλαβε. Βίωσε τόν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος. Προγεύεται τήν οὐράνια δόξα. Καί ἐμεῖς πού θρискόμαστε ἀκόμη σέ αὐτήν τήν φθαρτή ζωή τόν παρακαλοῦμε να προσεύχεται για μᾶς ὥστε να διαφυλάξουμε και ἐμεῖς τήν παρακαταθήκη αὐτή για να συναντηθοῦμε στήν Οὐράνια Βασιλεία, τήν πανήγυρη «τῶν πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς».

Εἶναι συγκινητικό σήμερα τό γεγονός ὅτι τό μνημόσυνο του για τήν συμπλήρωση εικοσαετίας ἀπό τήν κοίμησή του συνέπεσε να γίνεται μέ τό μνημόσυνο ἀγαπητῶν του ἀνθρώπων. Πρῶτον, τοῦ ἀειμνήστου Ἀντωνίου Μάϊνου, μέ τήν οικογένεια τοῦ ὁποῖου συνδέθηκε πνευματικά. Δεύτερον, μέ τό μνημόσυνο τοῦ ἀειμνήστου Χρήστου Βυζοβίτου, τόν ὁποῖο ἀγαποῦσε, και τό σπουδαιότερο εἶναι ὅτι ὁ ἀειμνήστος Χρῆ-

στος Βυζοβίτης ἦταν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος πού τοῦ συμπαρ-
στάθηκε, μαζί μέ μερικούς ἄλλους, σέ δύσκολες στιγμές τῆς
ἐπισκοπικῆς του διακονίας. Συχνά τόν ἐπισκεπτόταν καί τοῦ
ἔδινε κουράγιο καί θάρρος, τοῦ συμπαρραστεκόταν στό ἔργο
του.

Ἄς εὐχηθοῦμε ὁ Θεός νά τοὺς ἀναπαύσῃ «ἐν σκηναῖς δι-
καίων» καί σέ μᾶς νά δίνη δύναμη στό ἔργο καί τήν διακονία
μας, γιά νά φέρουμε εἰς πέρας τήν ἀποστολή μας, νά ἔχουμε
τέλος ἀγαθό καί νά δώσουμε καλή ἀπολογία, ὅταν βρεθοῦμε
στό φοβερό βῆμα τοῦ Χριστοῦ.